

ΑΝΑΣΤΕΝΑΡΙΑ»
Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.
ΤΑ ΠΙΧΙΣΙΑΝ
καθ' ἑκάστην
αὐ 4-8
ὡν 25-504

ΕΙΑ

ΜΩΝ

ΣΙΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τῆς 1ης σελίδος)

ναγράσκων, ὡς μᾶς τὴν διηγέθησαν οἱ ἀναστενάρηδες, ἡ μάλλον οἱ θεωρούμενοι ὡς ἀναστενάρηδες τῆς Μελίκης, γίνοντο τὸ πυροδόσια.

Τὰ κρέατα τοῦ ταύρου, διενέμοντο ὅμα, εἰς τοὺς κατοίκους τοῦ χωρίου, πράγμα τὸ ὁποῖον ἐνθυμίζει τὴν «εἰς τὸν ὡμόφρον» τῶν ἀρχαίων, καὶ τὴν «ὡμόφρον» τῶν Διονυσιακῶν τελετῶν. Μὲ τὴν διαφοράν, ὅτι εἰς τὸ Κωστή καὶ Προδίδον, τὰ κρέατα ἐμυρίζοντο μὲν ὅμα, ἐμπαγερύοντο ὅμως ἰδιαιτέρως, ἀπὸ κάθε οικογένειας.

Ὁ ταύρος ἦτο ἱερὸς, ἐτρέφετο δὲ καθ' ὅλον τὸ ἔτος, ἐπὶ τούτῳ, διὰ τὴν θυσίαν.

Μετὰ τὴν θυσίαν, καὶ τὸ γλέντι, οἱ ἀναστενάρηδες κρατοῦντες εἰς τὰ χεῖρα των, εἰδικὰ εἰκόνας τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, ἔχουσιν λαβὴν καὶ στολισμένας μὲ ἄνθη, κορδέλλας μεταξὺτες, κουδουνάκια καὶ ἀσχυρὰ ἀφιέρωματα εἰσήρχοντο ἀνυπόδητοι ἢ μὲ κάλτσες μόνον, εἰς μεγάλην ἀνθοκίαν ἀναφύσαν ἐπὶ τούτῳ καὶ ἐχόρευαν μὲ ὀστρον, μὲ φωνές, ἀναστεναγμούς καὶ ἐπιφωνήματα, ἐπάνω εἰς τὴν φωτιάν, χωρὶς νὰ καίωται διόλου.

Ἀπὸ τοὺς ἀναστεναγμούς αὐτοὺς, ἡ τελετὴ τῆς πυρᾶς, ἀνομώθη ἀναστενάρια καὶ οἱ μεμυμένοι καὶ χορεύοντες, ἀναστενάρηδες.

Περίεργον δὲ εἶνε τὸ ἔξῃς. Κάποιος ἀναστεναγμὸς εἰς τὴν Θράκην, ἐπὶ κυρκίας μεθυμένης, ῥέει καὶ νὰ μὴ εἰς τὴν φωτιάν καὶ νὰ χορεύῃ, φέρωντας τὰ «στερδουλία» (ταρουχία) του.

Τοῦ

τοῦ φώναξαν, ὅμως, ἀμέσως ἄλλοι.

— «Ἐάν χαίρουν, γιατί θὰ κάψουν τὰ ταρουχία σου».

Καὶ πράγματι βγήκε καὶ τὰ ταρουχία του ἦσαν μισοκαύμένα. Τότε τὰ ἔδωκε, ἐμπήκε εἰς τὴν φωτιάν καὶ ἐξηκολούθησε χορεύων ἀνυπόδητος καὶ τὰ πόδια του τίποτε δὲν ἔπαθαν.

Ἠρώτησα τοὺς ἐν Μελίκῃ πρόσφυγας ἐκ Κωστή τῆς Θράκης, ἐν δὲ τὴν πυρὴν τῶν ἀναστεναγμῶν, καὶ ἐξήγησαν ὅτι ἐλπίσαν ὅτι ἔλθουν ἐλπίσαν ἀπὸ ἀναμμένα ἄνθη.

Μοῦ ἀπηντήσαν ὅτι τὰ ἔλθα ὅπου καίει, εἶνε ἀπὸ τὰ παλαιὰ φρακτῶν, ἀραιγμένων ἰσχυρῶν χωρῶν, νῶον καὶ μανῶν, περιφραγμένων, τὰ ὁποῖα σπάζονται καὶ πρέπει νὰ ἀντικατασταθῶν.

Ἠρώτησα ἐπίσης, ἂν ἡ φωτιὰ εἶνε μεγάλη καὶ μοῦ ἀπήντησαν ὅτι εἶνε σπαρὸς ἀναμμένων ἀνθρώπων, ἐπὶ τῆς ὁποίας μποροῦνε νὰ ψηθῶνε ὁδοί.

○○○○○

Τὰ χωριά Κωστή καὶ Προδίδου, ἔπαθαν πολλὰ κατὰ τὸν διωγμὸν τοῦ 1914 μετὰ τοὺς Βαλκανικοὺς πολέμους. Εἰς τὰ 1914, περιήλθον εἰς τὴν Βουλγαρίαν.

Διπλά ἀπὸ τὰ ἑλληνικά αὐτὰ χωριά, ἦσαν ἕνα βουλγαρικό, «Βουλγάρη» καλούμενον, καὶ οἱ Βούλγαροι τοὺς λέγανε «Μπουλγάρη».

Ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας ἀναστενάρηδες, ἐμυθήσαν καὶ οἱ Βούλγαροι τῶν χωριῶν αὐτῶν καὶ ἔδειξαν καὶ αὐτοὶ τοὺς «ἀναστενάρηδες» τῆς ἡμέρας τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, τὰ ποῖα ἐκάλουσαν μὲ τὴν ἑλληνικὴν ὀνομασίαν «Νεστινάρια». Εἰς τὰ χωριά αὐτὰ, ἔφεραν οἱ Βούλγαροι τὰς γὰλλων συνεργιστῆς τῆς «Ἰλλουστράτιόν» κ. Ζιράρ, ποὺ περιώδεον πεντηταίως τὰ Βαλκάνια ἀνυπόδητοι λαογραφικὸ ὕλικο, ὅταν ἰδῇ ἐπὶ προγονικὸ τῶν Βουλγάρων ἔθνος, ποὺ τρεῖς νὰ ἐξοφανθῇ καθὼς τοῦ ἔχεν.

Καὶ οἱ Βούλγαροι ἔδειξαν καὶ χόρευαν ἐπάνω εἰς τὴν ἀνθοκίαν γέρους «νεστινάρ», ὅπως τοὺς ὀνομάζουν καὶ ἔγραφεν ὁ Γάλλος δημοσιογράφος σελίδας εἰς τὴν «Ἰλλουστράτιόν» θαυμάζοντας τὰ «πατρογονικά» τῶν Βουλγάρων ἔθνη.

○○○○○

Μετὰ τὴν ἐκκένωσιν τῆς ἀνατολικῆς Θράκης ἀπὸ τὸν στρατὸν μας καὶ τὴν παράδοσιν τῆς χώρας εἰς τοὺς Τούρκους, οἱ Ἕλληνες κάτοικοι ἔφυγαν καὶ διασκορπισθέντες, ἐγκατεστάθησαν, ὡς πρόσφυγες εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδος.

Ἐφυγαν καὶ οἱ κάτοικοι τοῦ Κωστή, οἱ ὁποῖοι θὰ ἦσαν 500 ἀπογόνιμα, σχεδὸν καὶ Προδίδου, Βιζύης κλπ. ἔγκαταστάθεντες καὶ αὐτοὶ, ἄλλοι μὲν εἰς Μελίκην τῆς Βερροίας, ἄλλοι εἰς Μαυρολεικὴ τῆς Δράμας καὶ ἄλλοι εἰς χωρία τῆς Δαρίας, καὶ ἄλλοι ἐσκορπίσθησαν ἐνῶ κ' εἶ, εἰς Κιλίκις, Λαγκαδά κλπ.

Ἀπὸ τότε ὅμως, ποὺ ἦρθαν στὴν Ἑλλάδα, δὲν ξαναχόρην, δημοσίᾳ ἐπὶ τῆς πυρᾶς, δι' οὗς λόγους εἰς ἄλλην ἐπιστολὴν μας θ' ἀναφέρωμεν.

Τὸ «Βουλγάρη» ἔμεινε εἰς τὴν Βουλγαρίαν. Οἱ Βούλγαροι ἔχουσαν, καθὲ Ἁγίου Κωνσταντίνου.

Ἀλλὰ, πρὶν ἔλθωμεν εἰς τοὺς λόγους, διὰ τοὺς ὁποίους οἱ δικοὶ μας, δὲν χορεύουν, ἀπὸ τότε ποὺ προσφυγοποιήθηκαν στὴν Ἑλλάδα, ἄς δοῦμε, κατὰ πόσον τὸ ἔθνος αὐτὸ, εἶνε βουλγαρικό, ἀπὸ τὰ λόγια τῶν προσφύγων τῆς Μελίκης.

Πρῶτον περὶ... βουλγαρικά ὀνόματα «Νεστινάρη» (ἀναστενάρια) καὶ «νεστινάρ» (ἀναστενάρηδες), εἶνε καθαρώς ἑλληνικά καὶ ἄς διαβεβαιώσωμεν οἱ Βούλγαροι τὸν κ. Ζιράρ, καθὼς ὁ ἴδιος γράφει εἰς τὸ «Ἰλλουστράσιόν», ὅτι:

— «Κανείς δὲν ξέρει τὴν ἱστορία τῆς λέξεως αὐτῆς. Καίτοι δὲν μπορεῖ νὰ τὴν ἐξηγήσῃ. Ἡ ἐτυμολογία τῆς χανεῖται μὲσα εἰς τὴν νύχτα τοῦ χρόνου.»

Δεύτερον, ἡ ἐορτὴ αὐτὴ γίνεταί εἰς Κωστή, τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, καὶ εἰς Προδίδον τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου καὶ τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος ἐνίοτε. Εἰς τὸ Κωστή ὑπάρχει μὲν Ἁγίου Κωνσταντίνου, μεγάλη καὶ σπουδαία, ὅπου ἔορται καὶ πανηγύρια μ' ἀφιέρωματα πλοῦσια. Εἰς τὸ Προδίδον, ὑπάρχει ναὸς τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος.

Ὁ χορὸς ἐπὶ τῆς πυρᾶς, γίνεταί ἀπαραίτητος μὲ εἰκόνας τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, καὶ μὲ καμμίαν ἄλλην ἄνθρωπον.

Οἱ Βούλγαροι τοῦ Μπουλγάρη, χορεύουν καὶ αὐτοὶ τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, καὶ μὲ εἰκόνας τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, ἐνῶ εἰς τὸ χωριὸ των ὑπάρχει μόνον ναὸς τοῦ Προφήτου Ἡλίου, τὸν ὁποῖον καὶ πανηγυρίζουσι τὸν ἑορταζόντες, χωρὶς πυροδότη.

Εἰς τὴν ἑορτὴν τοὺς πρόσφυγας τῆς Μελίκης, τὸ Μπουλγάρη, εἰς τὴν καλὴν χρόνιον, δὲν ἔπρεπε νὰ συνεκροτήσῃ εἰς τὴν εὐχαρίστησιν τοὺς χωρικοὺς, καὶ ὁμοῦ ἀπὸ πολλοῦ εἰς τὴν Θράκην, ἐπὶ τὴν καλὴν ἀνέκδοτον ποὺ ἔπρεπε, μετὰ τὴν ἐκκένωσιν καὶ Βουλγάρων ἐμυθίζοντο αὐτοὶ.

○○○○○

Κατὰ τὸν σερβὸν ἱατρὸν καὶ ἱστορὸν καὶ συγγραφέα καὶ ἐπιστολὴν τῆς Θράκης κ. Κων. Ζαχαρίου, τὸν μονάκοντα εἰς Σαβλίου, ἡ ἐορτὴ αὐτὴ εἶνε λείψανον ἀρχαίων μυστηρίων.

— Ἡ Θράκη, λέγει, ἦτο ἀπὸ ἀνέκδοτον ἡ χώρα τῶν Διονυσιακῶν τελετῶν καὶ ποιμάτων.

Εἶνε λοιπὸν εἰκομένον αὐτὴ παρέμεινε, μέχρι σήμερον ριζομένη βαθειά εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ τῆς Θράκης, διάφοροι παραδόσεις, τελεταὶ καὶ ποιμαὶ, αἱ ὁποῖαι ἔχουν μεγάλην ὁμοιότητα καὶ καταπληκτικὴν ἀνάλογον πρὸς τὰ ἀρχαία Διονυσία ἢ Βακχικά δογία (μυστήρια) καὶ διετηρήθησαν ἀκαταίτητα ὑστερὰ ἀπὸ τρεῖς χιλιετίδας καὶ πλέον.

Ὁ κ. Κουρτίδης ἔχει γράψῃ καὶ σύγγραμμα περὶ Διονυσιακῶν μυστηρίων, Καθάρων κλπ. Κατὰ τὸν ἐπίσης ἱστοροφίλο συγγραφέα τῆς «Ἀλεξανδρουπόλεως» κ. Σαμοβράκην, καὶ θαδῶς εἰς τὰ θρακικά ἐγκύφια, τὰ ἀναστενάρια εἶνε:

— Μία ἀπήχρησις τελετῶν ποὺ ἐγίνοντο εἰς τὰ βάθη μακρινῶν ἑλληνικῶν αἰώνων.

Ἄν ὑπάρχει δὲ ἀντίρρηση, ὅτι τὰ διάφορα μυστήρια τῆς Σαμοβράκης, «Ἐκείνος κλπ. ἀπὸ τὴν Θράκην, διὰ τοῦ Ὁρφέως, εἰσήχθησαν εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα.

Διὰ τοῦ Ὁρφέως τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ἐκπαιτιστοῦ τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, ὡς καὶ ὁ Διοδώρος ὁ Σικελιώτης ὁμολογεῖ.

○○○○○

Εἰς προσεγγὺ ἐπιστολὴν μου θὰ γράψω, γιατί ἐπαύσαν νὰ γίνονται τὰ ἀναστενάρια ἀπὸ τότε, σχεδὸν, ποὺ ἐσκορπίσθησαν οἱ κάτοικοι τοῦ Κωστή εἰς τὴν Ἑλλάδα, καθὼς καὶ τὶ κατάρθωσα νὰ μάθω, γιὰ αὐτὰ, ἀπὸ τοὺς Θράκας πρόσφυγας τῆς Μελίκης.

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

(Στίχοι τοῦ βίου)

ΟΗΝΩΝ

αἰσας

ἀ εἶναι

μυμένα.

Μεταχειρίζεσθ

πάντοτε...